

5th INTERNATIONAL COLLOQUIUM OF GENEALOGY, HERALDRY, AND VEXILLOLOGY (ICGHV5)

22–23 May 2026, Vilnius, Lithuania, www.icghv.com

Theme: “The State and Noble Families:
Political, Social, and Cultural Heritage”

An Interdisciplinary Reflection on the Etymology of the Toponym ‘Prussia’

Wolfgang Brozio (Germany)

The lecture will be delivered in German.

Summary

This lecture examines the etymology of the name *Prussia* (*Preußen*). Since the Middle Ages, the term has appeared in historical sources both as a toponym and as an ethnonym. Its etymology has occupied historians and linguists for centuries. Despite the numerous hypotheses proposed over time, no fully satisfactory explanation of its origin and meaning has yet been found. At present, the most plausible interpretation suggests that the name *Preußen* derives from a hydronym.

The new reflections on the etymology of *Preußen* presented in this lecture are a by-product of decades of engagement with the history of Prussia and the Baltic Sea region. They have emerged from an interdisciplinary examination of a wide range of issues relating to the early history of the Prussian lands, drawing on geology, hydrology, meteorology, archaeology, geography, cartography, religious studies, general history, and linguistics. The various pieces of evidence gathered in this process have led to a new hypothesis concerning the etymology of the name *Preußen*.

CV

Wolfgang Brozio is a geologist who has worked in oil exploration, geotechnics, and environmental protection in both private industry and public administration.

His family’s roots in Masuria sparked an early interest in the history of the region, which led to a series of essays on East Prussian and Baltic topics. These interests were further developed through lectures at Academia Baltica, particularly on research methodology, archival studies, and source criticism. For many years, his research has focused on the history and genealogy of Socinian families who emigrated from the Polish–Lithuanian Commonwealth to Prussia after 1658.

He is a member of the *Verein für Familienforschung in Ost- und Westpreußen e.V.*, the *Arbeitsgemeinschaft ostdeutscher Familienforscher e.V.*, *Fundacja Borussia Olsztyn*, the Institute of Genealogy, Heraldry and Vexillology in Vilnius (Honorary Member), and *PRUSSIA, Gesellschaft für Geschichte, Archäologie und Landeskunde Altpreußens e.V.* (Associate Member).

Tarpdisciplininė refleksija apie toponimo Prūsija etimologiją

Wolfgang Brozio (Vokietija)

Paskaita vyks vokiečių kalba

Santrauka

Šiame pranešime nagrinėjama Prūsijos vardo (*Preußen*) etimologija. Nuo viduramžių jis istoriniuose šaltiniuose minimas tiek kaip vietovardis, tiek kaip etnonimas. Jo kilmė daugelį amžių domino istorikus ir kalbininkus. Nepaisant per laiką suformuluotų daugybės hipotezių, iki šiol nėra rasta visiškai įtikinamo jo kilmės ir reikšmės paaiškinimo. Šiuo metu labiausiai tikėtina interpretacija teigia, kad pavadinimas *Preußen* yra kilęs iš hidronimo.

Naujos išvalgos apie *Preußen* etimologiją, pristatomos šiame pranešime, yra dešimtmečius trukusių tyrimų apie Prūsijos istoriją ir Baltijos jūros regioną rezultatas. Jos atsirado tarpdisciplininiu požiūriu nagrinėjant ankstyvąją Prūsijos teritorijos istoriją, remiantis geologijos, hidrologijos, meteorologijos, archeologijos, geografijos, kartografijos, religijotyros, bendrosios istorijos ir kalbotyros duomenimis. Šio tyrimo metu surinkti faktai leido suformuluoti naują hipotezę apie pavadinimo *Preußen* etimologiją.

CV

Wolfgang Brozio yra geologas, dirbęs naftos žvalgybos, geotechnikos ir aplinkosaugos srityse tiek privačiame sektoriuje, tiek viešajame administravime.

Jo šeimos kilmė iš Mozūrijos anksti paskatino domėjimąsi šio regiono istorija, todėl jis parengė straipsnių ciklą Rytų Prūsijos ir Baltijos temomis. Šie interesai buvo toliau plėtojami skaitant paskaitas *Academia Baltica*, ypač tyrimų metodologijos, archyvistikos ir šaltinių studijų klausimais. Jau daugelį metų jo moksliniai interesai sutelkti į socinijonų šeimų, po 1658 m. emigravusių iš Abiejų Tautų Respublikos į Prūsiją, istoriją ir genealogiją.

Jis yra *Verein für Familienforschung in Ost- und Westpreußen e.V.*, *Arbeitsgemeinschaft ostdeutscher Familienforscher e.V.*, *Fundacja Borussia Olsztyn*, Genealogijos, heraldikos ir veksilologijos instituto Vilniuje (garbės narys) bei *PRUSSIA, Gesellschaft für Geschichte, Archäologie und Landeskunde Altpreußens e.V.* (asocijuotasis narys) narys.